

v/ Ton Ola Rudi

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

Hørингssvar – forslag til regulering av adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26 Ø° M.V. I 2013/2014

Fiskeridirektøren ber om innspill på om det burde innføres en nedre fartøyslengde for adgang til å delta i åpen gruppe (det bemerkes at adgangen til å delta fortsatt skal være åpen).

Mattilsynet mener det vil være gunstig både ut i fra et dyrevelferdsmessig- og næringsmiddelhygienisk standpunkt og innføre en minste fartøylengde for adgang til å delta i åpen gruppe i fangst etter kongekrabbe.

Mattilsynet mener en nedre fartøyslengde gir større muligheter for å kunne oppfylle regelverkskrav relatert til:

- Transport
- Oppbevaring
- Dyrevelferd

Mattilsynets krav til føring og fangstbehandling

Fiskekvalitetsforskriften setter en del krav til føring og fangstbehandling. Det er krav om at føring av fisk skal foregå om bord i båt ved landing, ref. fiskekvalitetsforskriften § 4-3 nr. 1 og § 10-1 nr. 3.

«FOR 1996-06-14 nr 667: Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer

Kap. 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-2. Definisjoner

1. I denne forskrift menes med:

- 14) **fisk**, enhver art av fisk, skalldyr, bløtdyr og pigghuder eller deler av disse,
- 20) **føring**, transport av råstoff overført fra fangstfartøy til annet fartøy eller transport av råstoff fra landingssted til godkjent virksomhet,

Kap. 4. Råstoff under og etter lossing

§ 4-3. Føring

1. Føring av fisk skal gjennomføres under dekk, enten iset i kasser eller kjølt i tank/container (jf. § 3-6.5). Ved valg av oppbevaringsmåte under føring skal tas hensyn til fiskens egenskaper og anvendelse, slik at fiskens kvalitet ikke forringes.

Kap. 10. Særlege vilkår for skalldyr

§ 10-1. Fangst/fangstbehandling

3. Levende skalldyr skal oppbevares under dekk i kasser/ containere i fuktig tang e.l. eller i tank/ brønnbåt i sirkulerende vann slik at de gis best mulige overlevelsesvilkår. Fartøy uten dekk skal ha kassene tildekket.»

Teinefiske kraver en viss dekksplass og plass til oppbevaring av kongekrabbe. Mattilsynet mener de nevnte forskriftskrav vil være enklere å følge dersom båter har tilstrekkelig plass.

Mattilsynets krav til næringsmiddelhygiene

Næringsmidler skal ikke utsettes for forurensning innen de leveres til mottak, jf. FOR 2008-12-22 nr 1623: *Forskrift om næringsmiddelhygiene, vedlegg II Allmenne hygienekrav til alle driftsansvarlige for næringsmiddelforetag (unntatt når vedlegg i får anvendelse), kapittel IX, bestemmelser som får anvendelse på næringsmidler, nr. 2 og 3:*

«2. Råvarer og alle ingredienser som lagres i et næringsmiddelforetag, skal lagres under egnede forhold som hindrer skadelig forringelse og beskytter dem mot forurensning.

3. Næringsmidlene skal i alle ledd i produksjonen, bearbeidingen og distribusjonen beskyttes mot enhver form for forurensning som kan gjøre dem uegnet til konsum, helsefarlige eller forurenset på en slik måte at de ikke med rimelighet kan anses som egnet til konsum i den tilstanden.»

Også animaliahygieneforskriften stiller krav til næringsmiddelhygiene og levedyktigheten, se FOR 2008-12-22 nr 1624: Forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliahygieneforskriften), Vedlegg III Særlige krav, Avsnitt VIII: Fiskerivarar, Kapittel VII: Lagring av fiskerivarar:

«Fiskerivarar som holdes levende, skal oppbevares ved en temperatur og på en måte som ikke er til skade for næringsmiddeltryggheten eller varenes levedyktighet.»

Når samleposer transporteres inn i havnebasseng langs skutesiden og henges ved kai, gir det problemer med:

- Krabber som forurenses/ tilgrises av oljesøl oa. i vannspeilet
- Et krabbemottak kan ikke ta i mot råvarer som er forurenset av kjemikalier som diesel eller annen olje som ofte forefinnes i havnebasseng med helt eller delvis stillestående vann

Mattilsynet mener de nevnte forskriftskrav vil være enklere å følge dersom båter har tilstrekkelig plass. Det er i tillegg en utfordring at ikke alle kongekrabber lagres i innmeldte samlesteiner som forskriftene krever.

Mattilsynets krav til dyrevelferd

Lov om dyrevelferd av 19. juni 2009 nr. 97 (dyrevelferdsloven) §§ 3 og 8 stiller generelle krav til behandling av dyr og driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger.

«§ 3. Generelt om behandling av dyr

Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

§ 8. Driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger

Dyreholder skal påse at driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger som brukes til dyr, er egnet til å ivareta hensynet til dyrenes velferd.

Den som markedsfører eller omsetter nye driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger til bruk på dyr eller i dyrehold, skal påse at disse er utprøvd og funnet egnet ut fra hensynet til dyrevelferd.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om omsetning og bruk av visse driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger samt om godkjenning og dokumentasjon av egnethet.»

Mattilsynet mener at ilandføring i poser langs skutesiden ikke kan tillates. Slik transport vil medføre unødige påkjenninger og belastninger for kongekrabben. Utstyr som brukes til å holde dyr skal være egnet til å ivareta hensynet til dyrenes velferd.

Smaa båter må ofte transportere krabbe i poser langs skuteside. Transport av kongekrabbe i samleposer langs skuteside er ikke en god løsning og bør ikke tillates fordi:

- Posen har ingen utseping. Posene presser dermed sammen og fratar krabbene bevegelsesmulighet
- Krabber som ikke har mulighet til bevegelse vil være forsvarsløse og følgelig mer utsatt for angrep fra predatorer. Mattilsynet har i tillegg ofte sett at kongekrabbe stables på en måte som ikke gir god dyrevelferd. Krabbene legges oppå hverandre mens de ligger opp ned. På rygg er krabben forsvarsløs, og de vil etter hvert gå over i en «døsig» tilstand
- Kaiene er ofte vernet mot vind og vær. Det gir mer stillestående vann i nærheten av kaia, dermed vil vannet også kunne ha lavere oksygennivå sommerstid når temperaturen stiger. Når vi vet at mesteparten av krabbene fanges og lagres i den varme perioden så er dette bekymringsfullt. Krabbene har ingen mulighet til å søke vekk dersom oksygenholdet synker
- Kondisjonen på krabber lagret ved kai er ofte dårligere enn for krabber som er lagret i mer strømssterke områder.

Mattilsynet mener de nevnte forskriftskrav vil være enklere å følge dersom båter har tilstrekkelig plass.

Avslutningsvis ønsker Mattilsynet å gi innspill tidsperioden for fangst av kongekrabbe. Dersom fangstperioden flyttes til september måned vil det kunne bedre kvaliteten på sluttproduktet, samt forhindre at mange krabber må sorteres ut om bord på båtene på grunn av skallbytte.

Med hilsen

Robin Martinsen
Rådgiver

Kopi til:
DK Øst Finnmark
DK Hammerfest
DK Nord Troms